

науковій бібліотеці імені Олеся Гончара. Для визначення переможців скористалися зручним сервісом Mentimeter, що дозволяє миттєво опитати аудиторію у режимі реального часу. Для проведення опитування викладачеві необхідний комп'ютер з трансляцією зображення на екран, а студентам – смартфони з доступом до Інтернету. Оскільки голосування відбувається на сайті, встановлювати спеціальний додаток не потрібно. Анонімний вибір дозволяє отримати більш точні результати [5].

Таким чином, проведений конкурс відеопоезії за творами Т. Шевченка засвідчив, що залучення студентів до підготовки та проведення сучасних форм позааудиторної роботи дозволяє розширити їхні знання з методики позакласної роботи, формувати вміння організувати позакласні заходи та працювати із сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко Л.Г. Конкурс літературних газет до ювілею Тараса Шевченка. *Укр. літ. в загальноосвіт. шк.* 2014. № 7–8. С. 9–10.
2. Відеопоезія [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Відеопоезія> [05.04.2020].
3. Педагогічний словник / за ред. М.Д. Ярмаченка. Київ: Педагогічна думка, 2001. 516 с.
4. Токмань Г.Л. Методика навчання української літератури в середній школі. Київ: Академія, 2012. 312 с.
5. Mentimeter.com – онлайн-опросы в режиме реального времени [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://newreporter.org/2016/10/25/mentimeter-com-onlain-oprosy-v-rezhime-realnogo-vremeni/> [05.04.2020].

Лідія ВАЩЕНКО
(Київ, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФІЛЬНОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ СТАРШОКЛАСНИКІВ ТА ФОРМИ ЇХ ПІДГОТОВКИ ДО ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ

Натепер зовнішнє незалежне оцінювання (ЗНО) є єдиною формою підсумкової атестації випускників закладів загальної середньої освіти. Тому актуальним є питання якісної підготовки до складання іспитів у форматі ЗНО. Для реалізації цього завдання необхідна взаємодія всіх учасників навчального процесу: впровадження в шкільну практику різноманітних технологій тестування, конструктивний діалог учнів та вчителів, індивідуалізація та диференціація навчального процесу. Педагогічна практика надає можливість виокремити декілька найбільш типових способів підготовки до ЗНО. По-перше, – підготовка до іспитів у школі на уроках. Це є тривалий процес, що забезпечується систематичним включенням інструментарію ЗНО в роботу учнів на протязі всього навчального року. По-друге, це самостійна підготовка (за допомогою Інтернет). По-третє, це підготовка до іспитів за допомогою репетиторів. Останнім часом цей спосіб підготовки став найбільш поширеним і значимим. По-четверте, це відвідування підготовчих курсів на базі університетів та коледжів. Особливу роль у

підготовці до ЗНО відіграє старша профільна школа, основною метою якої є індивідуальний розвиток особистості, розкриття її потенціалу; закладення основ для навчання протягом усього життя [2].

Ми поцікавилися в учнів 10–11 класів хіміко-біологічного, фізико-математичного та економічного профілів ліцею № 17 м. Хмельницького, які форми підготовки вони використовують, готуючись до складання ЗНО та вступу до вищих навчальних закладів, дані 2020 року (таблиці 1,2). В опитуванні взяли участь 165 старшокласників.

Таблиця 1

Розподіл відповідей на запитання щодо використання форм підготовки до ЗНО учнями 11 класу ліцею (%)

Форма підготовки	Хім-біо	Фіз-мат	Економ	Разом
Самостійна підготовка	78	96	96	90
Підготовка в школі під час уроків	70	92	83	82
Підготовчі курси на базі вищих навчальних закладів	26	4	8	12,5
Заняття з репетиторами	96	100	92	96
Інша	-	-	-	-

Таблиця 2

Розподіл відповідей на запитання щодо використання форм підготовки до ЗНО учнями 10 класу ліцею (%)

Форма підготовки	Хім-біо	Фіз-мат	Економ	Разом
Самостійна підготовка	82	71	60	71
Підготовка в школі під час уроків	71	94	87	85
Підготовчі курси на базі вищих навчальних закладів	32	20	17	23
Заняття з репетиторами	89	94	67	84
Інша	21	26	30	25

Як бачимо більшість старшокласників поєднують декілька форм підготовки до вступних випробувань. В одинадцятикласників переважають заняття з репетиторами, самостійна робота та підготовка в школі під час уроків (Таблиця1). Десятикласники відділи перевагу навчанню на уроках (Таблиця 2). Майже 30% старшокласників хіміко-біологічного профілю щоденне навчання в школі не вважають способом підготовки до ЗНО. Стільки ж десятикласників, що навчаються в класах фізико-математичного та економічного профілів навчання самостійну роботу не вважають формою підготовки до іспитів. Всі ліцеїсти 11-х класів фізико-математичного профілю працюють з репетиторами. А от учні, що вчаться в класах з економічним профілем навчання перевагу віддають підготовці до ЗНО в школі під час уроків. Третина старшокласників хіміко-біологічного профілю для підготовки до іспитів використовують також і навчання на підготовчих курсах при університетах. 13% десятикласників економічного профілю навчання взагалі не назвали жодної форми підготовки до ЗНО.

Результати опитування абітурієнтів, учасників ЗНО (дані 2016 року) щодо форм підготовки до іспитів свідчать про те, що вони також використовують різні способи підготовки, найпопулярнішими з яких є: самостійна робота, заняття з репетитором та підготовка під час уроків за ініціативою вчителя. Найчастіше послугами репетитора користувались учні для поліпшення знань з англійської мови. Випускники, які готувались до тестування з математики, фізики надавали перевагу підготовчим курсам на базі вищих та професійно-технічних навчальних закладах. Способи підготовки до ЗНО, яким надавали перевагу учні міських та сільських шкіл, відрізняються. Так, частка тих, хто готувався з репетитором або відвідував підготовчі курси при вищому навчальному закладі в місті, значно більша ніж серед випускників сільських шкіл. Це пояснюється меншою доступністю таких варіантів підготовки. Учні, які отримували освіту у сільській місцевості, частіше готувались самостійно.

Підсумовуючи, можна сказати про те, що старшокласники, готуючись до зовнішнього незалежного оцінювання та вступу до вищих навчальних закладів поєднують кілька форм підготовки до випробувань. Як правило, в учнів різної профільної спеціалізації (окрім економічної) переважають заняття з репетиторами, самостійна підготовка та підготовка в школі під час уроків. Дослідження було проведено з невеликою вибіркою учнів одного типу навчального закладу і тому ми можемо говорити лише про певні тенденції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ващенко Л.С. Про зовнішнє незалежне оцінювання результатів навчання за базову школу. *Біологія і хімія у рідній школі*. 2018. № 3. С. 23–29.
2. Локшина О.І. Тенденції розвитку профільної школи в зарубіжжі *Педагогіка і психологія*. 2005. № 4 (49). С. 88–96.

Алла ВОРОБИОВА
(Херсон, Україна)

МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ МЕТАКОГНІТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ

Сучасний принцип студентоцентричності навчання передбачає використання гнучких індивідуальних освітніх траєкторій, визнання компетенцій, що здобуті поза межами формальної освітньо-кваліфікаційної програми і т. і. Такий підхід мотивує студентів до самостійного вибору напрямів освіти й методів навчання, заохочує до оцінки власних знань, стимулює саморефлексію. Цілком очевидно виникає потреба у розвинутій метакогнітивній компетентності як здатності до активного моніторингу, регуляції, упорядкування пізнавальних процесів відповідно до когнітивних об'єктів або даних, на яких вони зосереджені з певною конкретною метою [3, 232]. Над дослідженням механізмів розвитку метакогнітивної компетентності активно працюють учені всього світу (Т. Доцевич, Т. Чернокова, J. Atkins, J. Dunlosky, H. Everson, A. Graesser, D. Hacker, S. Tobias, J. Williams та інші).